

BERNADETTE i LA MARE DE DÉU DE LOURDES

1.- BERNADETTE SOBIROUS (Lourdes,1844-Nevers,1879). APUNTS BIOGRÀFICS

*La Verge m'escollí perquè era la més
pobra i la més ignorant.*

Tot ser humà és valuós als ulls de Déu.

*No viuré ni un instant de la meua vida
sense estimar.*

*Certament, jo no hagués escollit aquesta
inacció que estic patint.*

La meua única arma és l'oració...

*A l'acomiar-la, un se'n va més confortat
i segur que quan ha arribat.*

Infància (1844–1858)

Filla de François i Louise, Bernadette nasqué al molí de Boly el **7 de gener de 1844**. Era la més gran de quatre germans, i dos més que havien mort. El seu pare era un moliner empobrit, i la família hagué de traslladar-se al *cachot*, el petit calabós d'una antiga presó. De salut molt delicada per les privacions de la primera infància, Bernadette patiria per sempre les seqüeles de seves malalties, especialment l'asma, en el seu fràgil cos. També va patir fam, l'exclusió, la incertesa, el despreci... Dificultats que anirien enfortint cada vegada més el seu esperit...

El setembre de 1857 Maria Lagues, de Bartrés, li demanà que tingues cura de les feines de la casa, el camp i les ovelles. Bernadette va interrompre la modesta educació religiosa que havia iniciat a Lourdes. Encara no sabia llegir ni escriure però estava ben decidida a rebre la Primera Comunió. Per la nit, després d'una intensa jornada de treball, estudiava el catecisme. Pocs dies després del seu retorn a Lourdes, l'**11 de febrer de 1858**, Bernadette viuria l'extraordinària experiència de l'encontre amb la Mare de Déu a la Gruta de Massabielle.

Després de les Aparicions (1858-1866)

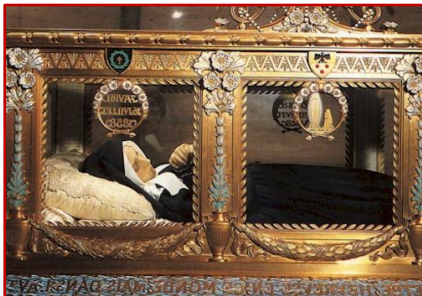
A mitjans de juliol de 1860, Bernadette va patir un nou atac d'asma i fou internada a l'Hospital de Lourdes. Aquí iniciaria un temps de reflexió pausada i serena sobre el sentit de la seva vida. Finalment decidí fer-se religiosa de l'orde de les Filles de la Caritat de Nevers, les que l'havien cuidat durant la seva llarga estada a l'Hospital.

Religiosa a Nevers (1866-1879)

El 1866, inicià el noviciat a la Comunitat de Filles de la Caritat de Nevers i el 1878 va fer els seus vots. Allí faria, alternativament, d'ajudant i de responsable d'infermeria, de sagristana i, sovint, de malalta. Vivia una vida humil i discreta, plenament solidària amb els més pobres. Unida a Jesús, intentava traduir en les seves actituds i paraules el desig del seu cor. En la seva malaltia, Bernadette també va patir la humiliació. Aquest fou un temps de prova física i espiritual, de "nit" de la fe. El **16 de abril de 1879**, Dimecres Sant, amb només 35 anys lliurà la seva ànima a Déu, amb la joia de l'esperança del retrobament amb la Mare de Déu. Al seu enterrament hi va assistir una munió de gent arribada de tota França.

Santa Bernadette

El **8 de desembre de 1933** Bernadette Soubirous va ser canonitzada pel papa Pius XI. El seu cos incorrupte es conserva en un taüt de vidre a la capella de Santa Bernadette, al convent de Nevers.

2.- LES APARICIONS DE LA MARE DE DÉU

Pregaràs pels pecadors... Besaràs el terra per la conversió dels pecadors.

Fes-me només el regal de venir aquí durant quinze dies seguits.

-És tan formosa que després d'haver-la vist una vegada es desitja morir per a tornar-la veure.

Et prometo fer-te feliç, no certament en aquest món, sinó a l'altre.

Ves a dir als sacerdots que aquí, en aquest lloc, s'ha de construir un Santuari, i que s'hi ha de venir en processó.

La primera Aparició

Feia pocs dies que Bernadette havia tornat de Bartrés. El dia **11 de febrer de 1858**, Dijous Gras, a casa s'havia acabat la llenya i Bernadette es va oferir per anar a recollir-ne, amb la seva germana Toinette i una amiga, Joana Abadie. Les tres nenes baixaren fins al lloc anomenat Massabielle (roca vella), una gran roca que cobreix una gruta allargada, de gairebé deu metres d'amplada. Mentre Toinette i Joana travessaven el torrent Gave, Bernadette va sentir una forta remor de vent, tot i que els arbres estaven quietes. Alhora van començar a tocar les campanes de l'església parroquial i se sentia el cant de l'Angelus. Així ho explicava Bernadette: *"A l'interior de la gruta vaig veure una Senyora vestida de blanc. Portava un vestit blanc, un vel també blanc, un cinturó blau i una rosa d'or a cada peu. També la corona del seu rosari era daurada... De genolls vaig resar el rosari a la vora de la formosa Senyora.... Quan va acabar em va somriure nena i desaparegué."*

Reaccions que susciten les Aparicions

Fins el 16 de julio hi van haver **18 aparicions** de la Senyora (Aqueró). Bernadette entrava en èxtasi, resava, somreia i parlava amb

l'aparició, que només ella podia contemplar en tota la seva bellesa. Gent de tota mena baixava a la gruta: curiosos, guardians, el rector de Lourdes, i els que creien en les visions de la nena que eren cada vegada més nombrosos, hi anaven a resar. Els seus pares també hi creien, doncs Bernadette no enganyava mai i sempre era obedient. Malgrat tot, molts la menyspreaven, la insultaven i la perseguïen.

La Immaculada Concepció

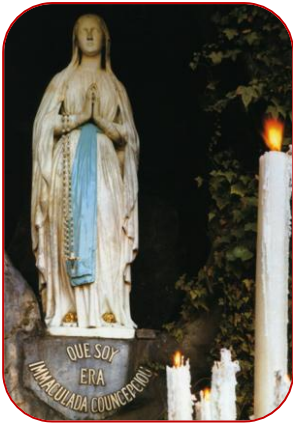
El **25 de Març, dia de l'Anunciació**, Bernadette va sentir un gran impuls que la feia anar a la Gruta. Aquest fou el dia més gloriós de les aparicions de Massabielle. *¿Tindries la bondat de dir-me qui ets i quin és el teu nom?* Amb la insistència de la nena, la Senyora va unir les seves mans davant del pit i tot mirant al cel va dir: **"JO SÓC LA IMMACULADA CONCEPCIÓ"**. El rector es va quedar ben admirat a l'escoltar el relat de Bernadette. El 1854, el Papa Pius IX havia definit el dogma de la Immaculada Concepció. Com podia una nena sense instrucció religiosa conèixer el dogma que l'Església havia promulgat?

La darrera Aparició

El dia de Corpus Christi Bernadette havia realitzat el seu gran somni, rebre la Primera Comunió. El divendres **16 de juliol, festivat de la Mare de Déu del Carme**, novament es va sentir moguda a anar a la Gruta, que estava enreixada, vigilada i prohibida l'entrada. Agenollada el més a prop possible però sense poder-hi accedir, Bernadette rebé la darrera visita de la Mare de Déu. Mai havia aparegut tan gloriosa, diria. Bernadette havia complert la seva missió amb gran amor i valentia, amb tots els sofriments que va haver de patir i tots els obstacles que anaven sortint al pas pel seu camí. El seu confessor diria insistentment: La millor prova de les aparicions és Bernadette, la seva pròpia vida.

3.- EL MISSATGE DE LA MARE DE DÉU A LOURDES

Sí, la Senyora repetia: Penitència, penitència, penitència.

Pregaràs pels pecadors... Besaràs el terra per la conversió dels pecadors.

La Mare de Déu m'ho ha demanat per a mi i per als altres.

Ves a dir als sacerdots que aquí, en aquest lloc, s'ha de construir un Santuari, i que s'hi ha de venir en processó.

Jo pensava que Déu ho volia. Quan es pensa que Déu ho permet, un no es queixa.

S'anomena **MISSATGE DE LOURDES** als gestos i paraules que intercanviaren la Mare de Déu i Bernadette a la Gruta de Massabielle, durant las 18 Aparicions, de l'11 de febrer al 16 de juliol de 1858. La presència de la Mare de Déu és lluminosa, humil, orant i tristista quan parla dels pecadors!

A través de Bernadette, la Mare de Déu adreça el seu **ensenyament espiritual** a tot el món. Pot resumir-se en **quatre punts**, proposats com a actes de vida evangèlica i expressats amb paraules molt senzilles que **ordenen la vida de pelegrinatge**:

1. POBRESA: La Mare de Déu s'aparegué en un lloc pobre, una gruta humil que recordava la del naixement de Jesús, en la pobresa. Els pobres acullen la Bona Nova. És una exaltació de les virtuts de la **pobresa i humilitat**, a l'escollir Bernadette com a instrument del seu missatge: pobra en diners, en salut, instrucció i sense haver rebut la Primera Comunió... No era res als ulls del món

2. ORACIÓ: Totes les trobades de la Mare de Déu amb Bernadette es donen en un clima d'oració: el senyal de la creu, el res del **rosari** – hi és present en totes les aparicions –, la insistència de resar pels pecadors... És una oració silenciosa, il·luminada i enriquida amb la

contemplació. Una oració entesa com a **compromís i força per a canviar el món.**

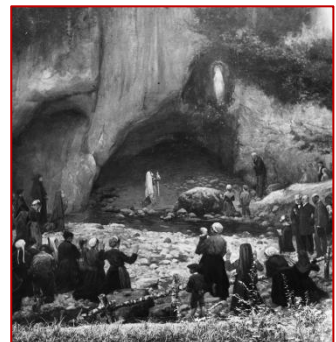
Des de la Gruta de Lourdes, Maria ens convida a la **peregrinació:** *Vinguin aquí en processó....* La vida cristiana és sortir d'un mateix i caminar amb Crist, en comunió amb l'Església, a l'encontre de Déu. L'**Eucaristia** és l'objectiu central de la peregrinació, de la vida.

3. PENITÈNCIA: Les aparicions coincideixen amb l'inici de la quaresma. La penitència aparta l'home del pecat per a unir-se a Déu. Els exercicis de penitència de Bernadette són l'anunci d'una profunda **conversió** interior: caminar de genolls, besar la terra humida i gratar-la, és un retorn a les pròpies arrels; l'aigua tèrbola cedeix el pas a l'aigua clara... La penitència obre la via a la gràcia de Déu al cor tacat pel pecat.

Penitència i conversió: amb el sagrament de la Reconciliació, però també amb la solidaritat vers els més necessitats i l'ofrena de les dificultats –malalties- per a complir la voluntat de Déu. La conversió de cor expressa el sentit de la peregrinació: per la “curació” de l'ànima, més que la del cos.

4. “JO SÓC LA IMMACULADA CONCEPCIÓ”. Bernadette aprèn primer a conèixer a la Mare de Déu contemplant-la, imitant les seves pregàries, obeint-la... Després **la Mare de Déu li revela la seva identitat: la seva Immaculada Concepció.** A la Mare de Déu cap pecat li ha fet minvar la capacitat d'estimar; per això és la més plena de misericòrdia, d'amor i compassió pels pecadors, als qui demana que es comprometin a fons amb la Redempció.

El dia de la **Festivitat de la Mare de Déu del Carme**, abans de deixar Bernadette, la Mare de Déu insinua que la seva presència i la seva protecció, simbolitzades per l'**escapulari**, romandran, encara que en l'**obscuritat de la fe.** No et prometo fer-te feliç en aquesta vida, però sí a l'altra.

4.- LOURDES: FONT D'AIGUA VIVA

Un dia em va dir que anés a beure a la font i a rentar-me. Sense haver-la vist, vaig anar a beure al riu.

Però em va dir que no era allí on havia d'anar i amb el dit m'indicà que anés a sota de la roca.

L'aigua de la Gruta

La font de l'aigua es troba al fons de la Gruta, a l'esquerra. Està coberta per una placa de vidre i il·luminada. Brolla de la roca sense parar des que fou descoberta per Bernadette el 25 de febrer de 1858, seguint la indicació de la Mare de Déu en la seva IX aparició. Bernadette gratà la terra humida amb les mans, va recollir la primera aigua tèrbola que brollava i va procurar de beure-la, però tres vegades seguides la va llençar perquè estava bruta. A la quarta, amb esforç, la va beure i es va rentar.

Immediatament van iniciar-se les primeres immersions i, també, les primeres curacions. Dos mesos després es van fer obres per a captar el brollador en el seu lloc geològic natural i construir una piscina. L'aigua s'ha canalitzat fins un dipòsit de 450.000 litres de capacitat construïda a sota de les basíliques; alimenta les 20 fonts del costat esquerre de la Gruta i les 16 piscines del costat dret.

El sentit de l'aigua de la Gruta

El pelegrí pot treure aigua de les fonts, beure-la, rentar-se, endur-se-la en senyal de devoció. Les piscines foren construïdes el 1955. Allí s'hi submergeixen centenars de persones cada dia, sans i malalts, l'aigua es canvia dues vegades cada 24 hores. Mai ningú ha agafat cap malaltia. Al contrari, molts n'han sortit curats. Amb tot, dins del marc del **missatge de Lourdes** l'aigua de la Gruta és, per voluntat de la Mare de Déu, **un senyal d'invitació a la purificació espiritual**. Així, sota el signe de l'aigua de la Gruta es convida al pelegrí a renovar les

promeses del seu Baptisme i a la reconciliació amb Déu i amb els seus germans. La Confessió purifica l'esperit.

Les curacions miraculoses

Lourdes està estretament unit als miracles. Déu de vegades se serveix d'aquesta aigua com a instrument visible per a fer curacions extraordinàries, demostrant concretament la seva presència en aquest lloc de gràcia. «*L'Oficina Mèdica de Lourdes*», instituïda el 1882 i el «*Comitè Mèdic Internacional*», amb seu a París comproven les curacions i, si és el cas, les certifiquen. Un altre examen per part d'una Comissió Canònica pot declarar o no el fet com a "miracle", és a dir, sensible, extraordinari i diví. Tot el procés es realitza amb una absoluta prudència: des de 1858 els metges han examinat uns **6000 «casos de curacions»** i només **64 han estat declarats miracles**.

Font d'Aigua Viva

L'Evangelí narra l'escena de l'encontre de Jesús amb la samaritana a la vora del pou de Jacob: *Qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré es convertirà en una font que brollarà sempre dintre d'ell per donar-li vida eterna.* (Joan 4,14).

L'aigua de Lourdes és signe d'aquesta **Aigua Viva** que ofereix Jesús. **Les conversions**, la serenitat de l'esperit i el canvi de vida constitueixen el senyal de la gràcia més important que es manifesta a Lourdes.

Alexis Carrel (1873-1944), francès, premi Nobel de Medicina i ateu, va voler anar a Lourdes per a demostrar que era un frau. Pujà al tren d'una peregrinació en la qual hi anava una malalta, Marie Ferrand Bayllie. A punt de morir de peritonitis, demanaren un metge i Carrel, tot fent broma, va dir: *Si aquesta dona es curés a Lourdes, llavors jo creuria.* Déu li va prendre la paraula. Marie Ferrand es va curar i Carrel es va convertir. El seu llibre *El meu viatge a Lourdes* explica la seva conversió i recull una oració d'acció de gràcies a la Mare de Déu per haver-li permès de presenciar aquell meravellós miracle que li va donar la fe. Des d'aleshores es va fer dir *Lerrac*, per a expressar amb el seu nom el gir absolut que donà la seva vida.

5.- LOURDES I EL SANT ROSARI

En un buit de la roca, vaig veure que es movia un roser silvestre [...] aparegué damunt del roser una dona molt formosa, vestida de blanc, que em va saludar inclinant el cap. Damunt dels peus, lluien dues roses de color d'or. [...]

Només duia a les seves mans, unides en un gest d'oració, un Rosari de denes blanques... Va passar el temps suficient per a resar un rosari, i [...] desaparegué.

L'oració de la Mare de Déu de Lourdes

Lourdes està estretament unida al rés del Rosari. Aquell 11 de febrer de 1858 quan a Bernadette se li aparegué la Mare de Déu, es va posar a resar el rosari que sempre duia. S'adonà que la Mare de Déu també en portava un, se senyava a l'hora que ho feia la nena, passava entre els seus dits les denes, i quan deia Glòria al Pare la Mare de Déu ho repetia.

L'excel·lència del Rosari

La paraula Rosari vol dir "**Corona de Roses**". La Mare de Déu ha revelat que cada vegada que es resa l'Avemaria se li dóna una formosa rosa d'aquesta corona de 59 denes que té tot el Rosari sencer. La rosa és la reina de les flors, i així el Rosari és la rosa –la més important- de totes les devocions.

El Rosari està format per dos elements: l'oració mental i l'oració verbal. **L'oració mental** o meditació dels principals fets de la vida, mort i glòria de Jesucrist i de la seva Santíssima Mare, agrupats en cinc blocs de Misteris: de Goig, de Dolor, de Glòria i de Llum. Aquests darrers els va afegir el papa Joan Pau II l'any 2003. **L'oració verbal** consisteix en recitar vint desenes (Rosari complet) o cinc desenes de l'Avemaria, començant amb un Parenostre, mentre es

mediten els misteris del Rosari. És una pregària contemplativa de Maria a través de Jesucrist i, també, amb la pròpia vida.

El Rosari augmenta la pietat, promou les virtuts i les enforteix. És l'oració més fàcil per als senzills i humils de cor. S'adreça a la Mare de Déu per a què intercedeixi per nosaltres davant Déu. El rés del Rosari és una eina per a invocar la pau al món, foragitar els mals de la societat i defensar la família.

Origen i devoció al Rosari

La devoció al Rosari es va iniciar el 1214 d'una manera miraculosa. La Mare de Déu s'aparegué a **Sant Domènec de Guzmán** i li va lliurar com un arma poderosa per a la conversió. Un creixent nombre d'homes es va unir a l'obra apostòlica de Domènec i, amb l'aprovació del Sant Pare, fundà l'Orde de Predicadors o Dominics.

El **Papa dominic Sant Pius V** (1566-1572) anomenà el Rosari *Salteri de la Santíssima Verge* i encarregà a la seva congregació de propagar el seu res. Va instituir la seva festa el **7 d'Octubre**, aniversari de la victòria obtinguda pels cristians en la Batalla naval de Lepant (1571), atribuïda a la Mare de Déu invocada per l'oració del Rosari. El Papa Clement XI va voler que aquesta festa la celebrés l'Església universal. El Papa Joan Pau II proclamà Any del Rosari d'octubre de 2002 a octubre de 2003.

En les seves aparicions la Mare de Déu sempre ha insistit en el rés del Rosari. Així ho va fer el 13 de Maig de 1917 als tres pastorets de Fàtima. Igual que a Lourdes, la Mare de Déu duia un rosari, i es va identificar com "**La Senyora del Rosari**".

El Rosari de Torxes a Lourdes

És la processó del Rosari que es fa a diari des de finals de març a finals d'octubre, a les 21:00 h per a respondre a la invitació de la Mare de Déu a Bernadette: *que es construeixi aquí una capella i que se vingui en processó.*

6.- LOURDES: L'ESGLÉSIA UNIVERSAL

Em va dir que anés a dir als sacerdots que construeixin allí un Santuari, i que allí s'hi havia d'anar en processó.

Pregunta-li a aquesta senyora el seu nom i quan el sapiguem construirem el Santuari i organitzarem una processó.

Lourdes i l'Església

El 18 de gener 1862 el bisbe de Tarbes-Lourdes, Mons. Laurence, firmà la pastoral que donava la seva aprovació a les aparicions, el seu caràcter sobrenatural i l'autenticitat de vida de Bernadette.

Així mateix, per iniciativa de Peyramale, rector de Lourdes, s'inicià la construcció d'una primera capella com a resposta a la petició de la Mare de Déu: la Cripta i la Basílica de la Immaculada.

Des d'aleshores l'Església, a través dels sants pares, ha recomanat atenció al missatge de Lourdes. El papa Pius IX concedí al Santuari el títol de Basílica (1874) i coronà l'estàtua de la Mare de Déu (1876). Lleó XIII aprovà l'ofici i missa de Lourdes. Pius X anomenà Lourdes: "Seu del poder i de la misericòrdia de Maria" i estengué la celebració de la festa de la Mare de Déu de Lourdes a tota l'Església universal (1907). Pius XI elevà als altars a Santa Bernadette (8 desembre 1933). Pius XII va escriure l'encíclica "La peregrinació a Lourdes", el més complet document sobre el Santuari. Joan Pau II fou el primer papa que peregrinà a Lourdes (1983) amb motiu del 125è aniversari de les aparicions, com a pastor de l'Església universal. També va instituir la Jornada Mundial del Malalt (1992).

Els Santuaris de Lourdes

La paraula "santuari" designa un edifici o lloc de peregrinació. En aquest sentit la Gruta i la Basílica de la Immaculada Concepció

constitueixen el santuari original de Lourdes. Darrerament, tot el conjunt d'esglésies i edificis que tenen com a centre la Gruta reben el nom de Santuari de la Mare de Déu de Lourdes. Les basíliques són quatre: la Cripta, de la Immaculada, del Rosari i de Sant Pius X.

Les tres primeres basíliques foren construïdes superposades. La **Basílica de la Immaculada** (Basílica Superior) (1876) és neogòtica, d'una sola nau. Destaquen les vitralls amb escenes bíbliques de la Immaculada Concepció, i la història de Lourdes des de la 1ª aparició fins la solemne

Coronació de la Mare de Déu. La **Cripta** fou la primera església oberta al culte (1866), en presència de Bernadette. La **Basílica del Rosari** (1889) presenta al timpà de la portalada un magnífic relleu amb la Mare de Déu i el Nen lliurant el Rosari a Sant Domènec. És d'estil romànic-bizantí, amb planta de creu grega. Les seves quinze capelles mostren en mosaic els quinze misteris del Rosari.

La **Basílica de Sant Pius X** (1958) és subterrània, per raons d'espai. És una obra colossal, atrevida i d'alt valor tecnològic, feta en ciment pretensat. Té forma de nau invertida i té capacitat per a 27.000 persones. Aquí se celebra la «Missa Internacional», una suggestiva litúrgia expressió de la

universalitat de l'Església a Lourdes.

Darrerament s'han construït **l'església de Santa Bernadette** (1988) -més funcional- i, adjacent, la **Capella de l'Adoració** (1995), destinada únicament a l'oració.

Lourdes: l'Església Universal

Joan Pau II anomenà Lourdes «**continent de l'esperança**» per tenir gairebé la meitat dels 1.300 milions de catòlics del món. La vida de Lourdes són les **peregrinacions**, organitzades o aïllades, alternades amb altres grans moments de fe: la Peregrinació Internacional militar, la dels empresoners de guerra; el Congrés Eucarístic Internacional; la peregrinació del Papa Joan Pau II, la del Rosari... Aquests grans esdeveniments accentuen el caràcter internacional del Santuari, i fan de Lourdes un punt d'encontre de l'Església estesa per tot el món. Són una resposta a la petició que la Mare de Déu va fer a Bernadette: «*Vull que es vingui aquí en processó*». La celebració diària de la **Processó Eucarística** i la **Processó de Torxes** és el símbol visible del poble de batejats, fidels que avancen -*processus*- units pel camí vers Déu.

7.- JUBILEU DEL 150è ANIVERSARI (1858-2008)

*¿Tindries la bondat de dir-me
qui ets i quin és el teu nom?*

"JO SÓC LA IMMACULADA CONCEPCIÓ"

El 2008 va ser declarat Any Jubilar al complir-se 150 anys de les aparicions de la Mare de Déu a Bernadette. S'inicià el 8 de desembre de 2007, dia de la Immaculada i s'estengué fins el mateix dia del 2008.

La història de les peregrinacions a Lourdes s'inicià el 1864: en aquella ocasió va sortir des de la veïna població de Loubajac. Però dos anys després, l'arribada del ferrocarril a Lourdes va possibilitar visites més llargues i nombroses. El 1874 va tenir lloc la primera peregrinació internacional, d'un grup de fidels belgues. Les xifres es van multiplicar l'any del cinquantenari (1908), amb un milió cent mil pelegrins. El centenari de 1958 va atreure prop de cinc milions. L'Any Jubilar del 2008 Lourdes va rebre la visita d'uns deu milions de

pelegrins. Un d'ells va ser el Papa Benet XVI (del 13 al 15 de setembre). Durant tot aquest temps Lourdes s'ha consolidat com a lloc de referència del catolicisme i de la pietat mariana.

Les Dotze Missions

El jubileu es va plantejar per a servir a l'anunci de l'Evangelí en el tercer mil·lenni, d'acord amb la missió que l'Església, des de Lourdes, pot servir de cara a la **Nova Evangelització** a partir del nucli del missatge de la Mare de Déu:

La crida a la **conversió** i a l'oració; la **Immaculada Concepció** de Maria; l'**Eucaristia**, i els **malalts**. D'altres s'han empeltat en aquest tronc primitiu: el **voluntariat**, els **joves**, la **pau**, la **internacionalitat**. I, també, els més recents: l'**ecumenisme**, la **marginació**, la **discapacitat** psíquica i el **diàleg interreligiós**. D'aquestes dotze missions, el papa Benet XVI en considera tres com a prioritàries:

- Els malalts. Donar sentit al sofriment. Relacionat amb la passió de Crist, mostra el caràcter central de la cristologia
- La Immaculada Concepció i la fe catòlica a propòsit de Maria. Contemplar Maria obre noves perspectives: fidelitat, servei, gratuïtat, puresa...
- L'Eucaristia i el culte eucarístic. "L'Eucaristia és font i cim de tota la vida cristiana". L'adoració eucarística, dimensió fonamental de l'acte eucarístic: la devoció sacramental i personal van unides.

El Camí del Jubileu consta de quatre etapes representades en la insígnia del Jubileu: l'**església parroquial**, on es conserva la pila baptismal on va ser batejada Bernadette; el **calabós** on vivia la família Soubirous, la **porta de Sant Miquel**, els **arcs** i la **Gruta**, i l'**Oratori de l'hospital**, on Bernadette va fer la Primera Comunió.

El Papa Benet XVI atorgà "la **indulgència plenària**" als qui feren el Camí del Jubileu, amb les següents condicions: **confessar-se**; **combregar**; **resar** per les intencions del Papa; i en cada etapa del Camí recollir-se en fervorosa meditació, i resar el Parenostre, el Credo, l'oració del Jubileu o una altra oració mariana.

L'Oració del Jubileu (fragment)

Déu, Pare nostre,
entre totes les teves criatures, vas fer sorgir Maria,
la criatura perfecta, la "Immaculada Concepció".

A Lourdes, ella mateixa donà aquest nom
i Bernadette el va repetir.

Senyor Jesús,
Tu ens has donat a Maria com a Mare.
Ella va compartir la teva Passió i la teva Resurrecció.

[...] Déu vos salve, Maria...

[...] Mare de Déu de Lourdes, / t'admirem, / t'aclamem
i cantem amb tu les meravelles de Déu:
Magnificat !

